

Bursa'nın en önemli adımı kabuğundan çıkarak hisar duvarlarının ardına attığı ilk adımdı. Kentin tüm fiziksel ve yaşamsal ağları, dünyaya açılan ve ticaretin odağı haline gelen Hanlar Bölgesi etrafında şekillendi.

Uludağ'ın eteklerindeki Bursa'ya çıkan bir kentsel omurganın oluşumu böyle evrilmişti. Kenti Bursa Ovası'na bağlayan ve diğer tüm bağlantıların oluşması için ona ana duruşunu sağlayan bir omurga...

Omurga baki kalsa da eklemler değişen zamana yenildi ve güçsüzleşti.

Şehrin doğduğu Hisar Bölgesi ile dünyaya açıldığı Hanlar bölgesi, hem kentsel omurgadan hem birbirlerinden koptular. Kentin omurgası hala güçlü olsa da yardıma ihtiyacı var.

Ve Çarşıbaşı... Söz konusu omurga ve ana çarşı aksının kesişiminde olan, şehre çıktığınızda ilk ulaştığınız ancak göremediğiniz, Hanlar Bölgesi'nin doğduğu noktanın yanbaşıda ancak farketmediğiniz onarılmayı bekleyen bir eklem.

Şehrin doğduğu Hisarın yanında olmasına rağmen hisar manzarasının dahi görülmediği, Hanlar'ın batı kapısı olan Çarşıbaşı eklemine iyileştirilmesi ve bir katalizör görevi görerek Hanlar Bölgesi ve Hisar Yamaçları arasında bir bağlantı olması gerekmektedir. Söz konusu bağlantı kentin omurgası ile bağlanarak eklem güçlendirilmiştir.

KENTSEL BELLEK VE İZLERİ

Hanlar Bölgesi birbirinden farklı fakat birbiriyle iç içe geçmiş sosyal fiziksel ve kültürel yapısıyla çeşitli yaşamsal mekanizmaları bir arada bulunduran organik bir kentsel ağlar bütünüdür

Hanlarda tüm odaların açıldığı iç avlular ticaret hayatının merkezi iken, tarihsel süreç içinde farklı hanlar arasındaki etkileşim rotaları, han içi yaşantının hanlar dışına taşmasına ve söz konusu ticaretin bu rotalar üzerinde sokak çarşılar olarak oluşmasına sebep olmuştur. Böylece, içe dönük hanlara, etrafında gelişen dışa dönük ticari mekanlar, ayrıca ibadethaneler, hamamlar ve bedestenler de eklenerek güçlü ve ayrılmaz bir ilişkiler bütününe sahip olan Hanlar Bölgesi bir kentsel ekosistem olarak günümüze gelmiştir.

Bu kentsel ekosistem içinde, han girişleri, sokak çarşılar ve diğer mekanların kesiştiği / karşılaştığı çok sayıda ara(da) mekân, meydan ve meydancık oluşmuştur.

Bu çalışmada Hanlar Bölgesi'ndeki görülen/görülmeyen, fiziksel/işlevsel veya zaman içinde izleri kaybolan tüm kentsel ilişki ağları tespit edilmiştir. Tespit edilen tüm bu fiziksel ve yaşamsal ağlar haritalanarak, kentsel örüntüyü oluşturan alt ağların çapraz okuması yapılmış ve Çarşıbaşı bölgesinin fiziksel ve yaşamsal ağlar bakımından kentsel örüntüden kopmuş olduğu görülmüştür. Söz konusu kopma hem hanlar bölgesi hem hisar bölgesi ile ilişkilerin zayıflığını ortaya koymaktadır.

Bütüncül olarak ele alınması gereken Hanlar Bölgesi ve Bursa Kent Merkezi, geçmişteki hareketli ve çeşitliliğe sahip yaşantısını çağımızın gerekliliklerine ve hızla değişen kentsel çevreye rağmen sürdürmeye çalışmaktadır. Bölgede, tarihi çevrenin özgünlüğünü yitirmesine neden olan birbirinin benzeri dükkân ve mağazaların çoğalması, işlevsel çeşitliliğin azalması, tarihi dokunun okunmasını zorlaştıran ve ona zarar veren çok sayıda ilan, reklam panosu ya da mağaza tabelası, proje alanı ziyaretlerinde tespit edilmiştir. Hanlar bölgesi ve hisar bölgesinden kopması sebebiyle özellikle kırılgan bir yapıya sahip olan Çarşıbaşı Bölgesi'nde söz konusu olumsuz durumlar bölgedeki yaşantının iyileşmesinin önünde engel teşkil etmektedir.

Zamanla Hisar ile Hanlar Bölgesi arasında oluşan keskin eşikler Çarşıbaşı'nı sağır duvarlar arasında otoparka terk etmiştir. Düğüm noktası ile Hisar'ın bağlantısı görsel ve fiziksel olarak kopmuş ve âtıl bir alana dönüşmüştür. Bu arada kalmış alan kimliğini yitirmiş, kent ise bu alana dair hafızasını yitirmiş durumdadır.

Çalışma alanımız Çarşıbaşı bölgesi Hanlar bölgesindeki kopukluğu birleştirecek stratejik bir konumdadır. Çarşıbaşı Bölgesi, Hanlar Bölgesi'nin ve daha üst ölçekte Bursa Kenti'nin ayrılmaz bir parçası ve etkisi tüm kente yayılacak bir "EKLEM" olarak ele alınmalıdır. Projenin amacı Hisar Bölgesi ve Hanlar Bölgesi'ni Kentin Omurgası olarak ele alınan Yeşil Bursa Aksı'na bağlamak ve Çarşıbaşı Bölgesi'ne söz konusu artikülasyonda ana eklem olma özelliği kazandırmaktır.

OMURGA - KENTSEL DÜĞÜM NOKTALARI ve YAYA BAĞLANTILARI

Kentsel Düğüm Noktaları

Kentsel Omurga - Yaya Bağlantıları

Çarşıbaşı ve Hanlar Bölgesi ana yaya ulaşım aksları

Çarşıbaşı Bölgesi, belirlenen kentsel düğüm noktaları arasındaki yaya bağlantıları güçlendirilerek çevresi ve Hanlar Bölgesi ile bağlanmıştır. Söz konusu düğüm noktaları ve kentsel omurga arasında da yaya bağlantıları sağlanarak Merinos Parkı'ndan Çarşıbaşı ve Ulucami'ye dek yaya hareketi elde edilmiştir. Düğüm noktaları ise rekreatif alanlar ve duraksama noktaları olarak kent yaşantısının da omurga ile bütünleşmesine hizmet etmektedir.

ÇİFT YÖNLÜ RİNG SİSTEMİ

Tarihi şehir merkezinde toplu taşımanın kullanılmasının teşvik edilmesi ve taşıt trafiğinin azaltılması önerilmiştir.

Hanlar Bölgesi etrafında bir ring sınırı oluşturan Cemal Nadir, Atatürk, İnönü ve Haşim İşcan Caddelerindeki tek yönlü taşıt trafiğinin çift yönlü olarak değiştirilmesi ve bölgenin tüm trafiği tek yönde daire çizmeye zorlayan araç akışının kırılarak diğer yönden de beslenebilmesi amaçlanmıştır.

Belirli saatlerde ve pazar günleri, Atatürk Caddesi özel araç trafiğine kapatılarak geçici yayalaştırma uygulaması ile bölgenin akşam saatlerinde kullanımı ve canlılığının artırması ve toplu taşıma kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir.

YEŞİL KENT KORİDORLARI

Düğüm Noktalarında Yeşil Aks Kesişimleri

Kentsel Kamusal Yeşil Alanlar

Yeşil Koridorlar

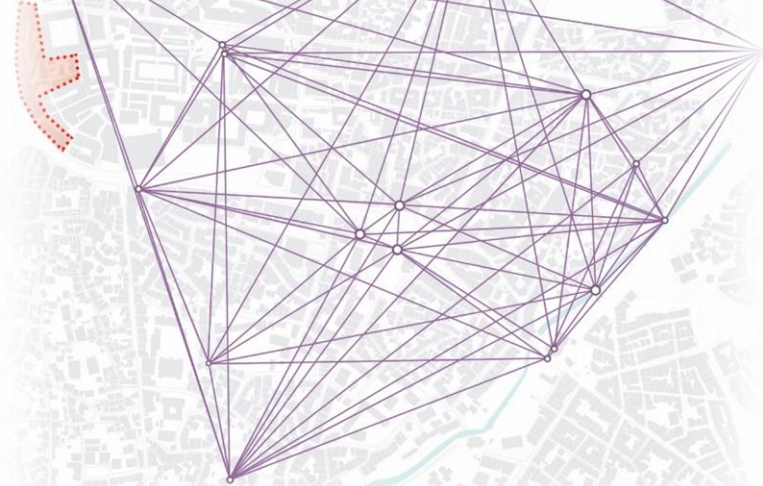
Kentin tüm ana akslarının, önemli tampon bölgeler arasında yeşil koridorlara dönüşecek şekilde güçlendirilmesi ve yeniden Yeşil Bursa elde edilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu yeşil akslardan biri, Çarşıbaşı Bölgesi'ne ve oradan da Orhangazi Meydanı'na bağlanan Kent Omurgası'dır. Yaya bağlantıları ile Merinos Parkı'ndan Maksem Parkı'na kadar ulaşan bir yeşil koridor önerilmiştir. Uludağ paralelinde ise doğuda Kamberler Parkı'nda başlayıp Çarşıbaşı'ndan batıda Tophane yamaçlarındaki yeşil dokuya bağlanan ekolojik bir koridor olarak Cumhuriyet caddesi aksı önerilmiştir.

KENTSEL AĞLAR

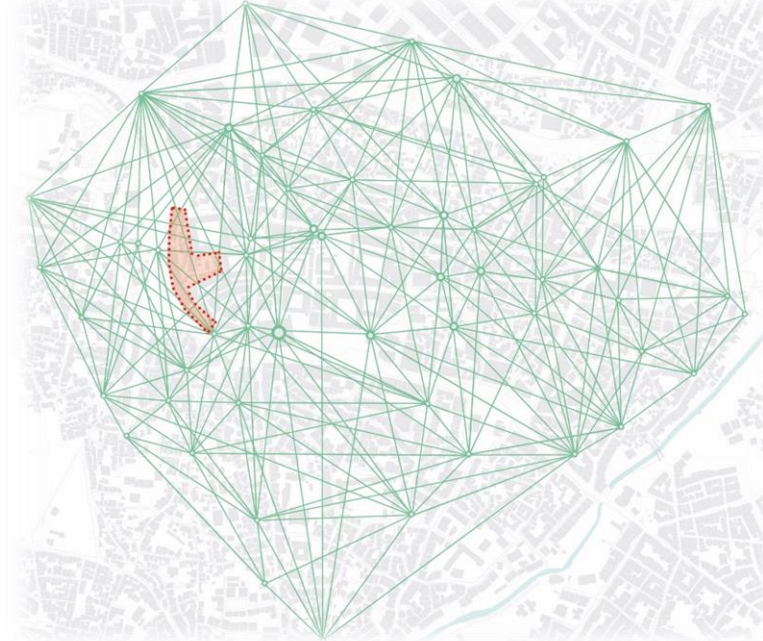
Kentsel alan, soyut ve somut olmayan ağlar bütünü'nün 3 boyutlu mekan ve zamanda akıcı bir şekilde devamlılık gösterdiği bir yaşam biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ağlar bütünü; kentin sosyal, kültürel, ve ekonomik yaşantısının mekânsal fonksiyonlarla entegre olması ve çakışmasıyla birlikte yaşayan bir hücreler birliğine dönüşmektedir.

Bursa'nın yüzyıllardır koruduğu ticaret karakteri, doğal yapısının özgünlüğü, şehrin sulak ve verimli topraklara sahip olması, birbirinden farklı onlarca toplumun bir arada yaşaması kentte çeşitli ağların diğerlerinden daha baskın olmasını sağlamaktadır. Çarşıbaşı odak alanının ise, Hisar'dan bakıldığında ilk karşılaşılan noktalardan birisi olmasına rağmen, herhangi bir düğüm noktasına ev sahipliği yapmadığı gözlemlenmiştir.

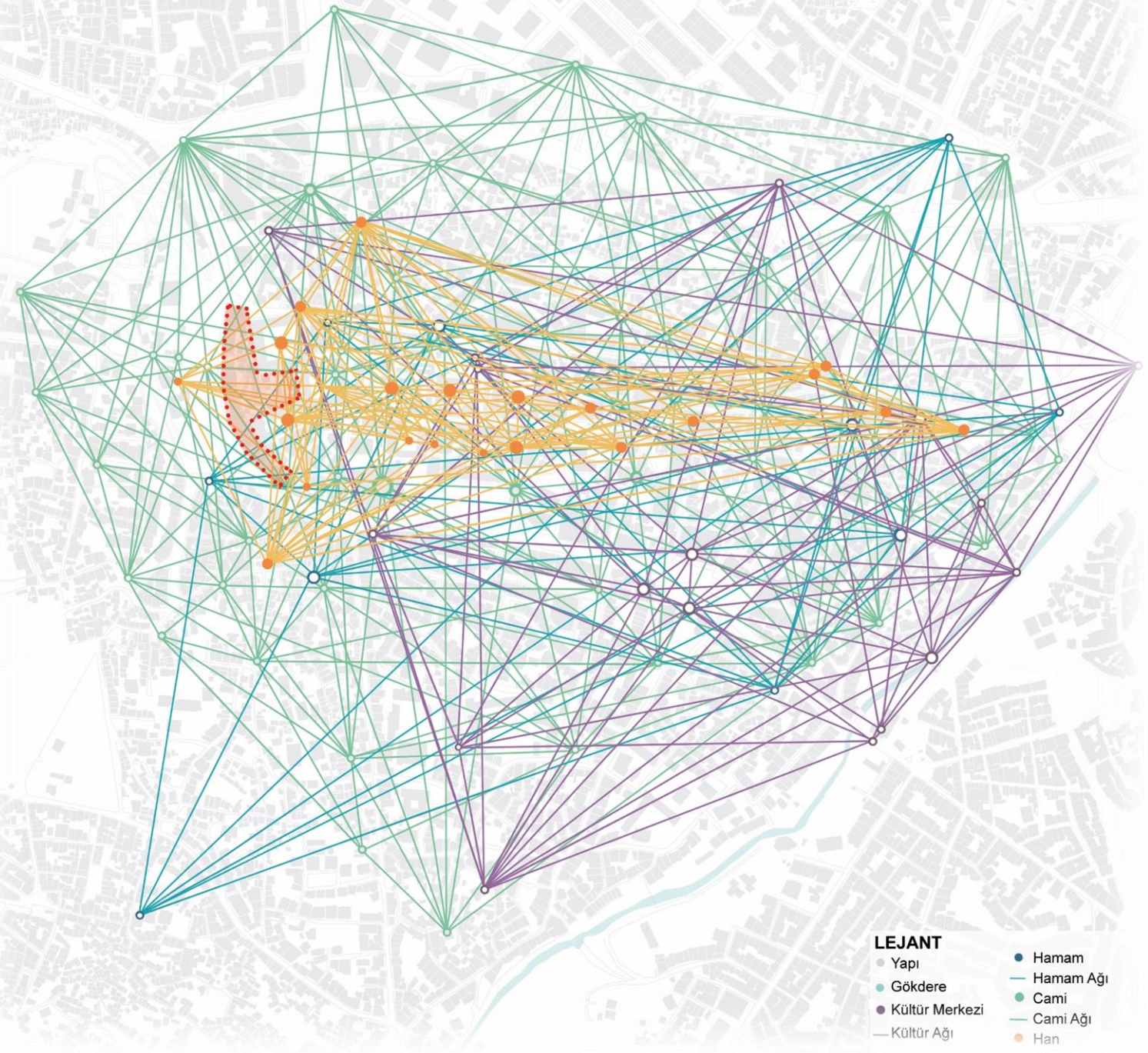
KÜLTÜR MERKEZLERİ

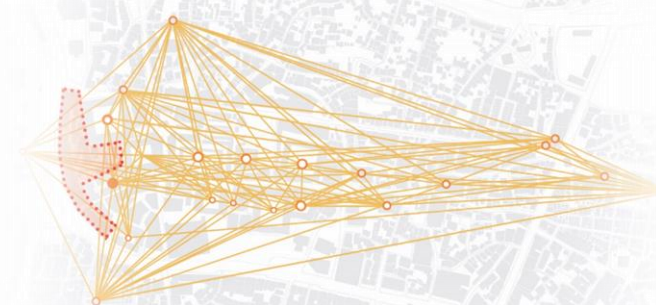
CAMİLER

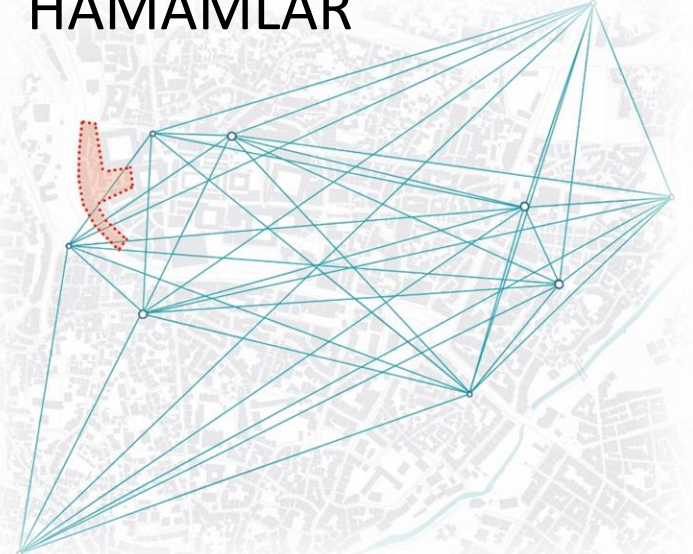
KENTSEL AĞLAR BÜTÜNÜ

HANLAR

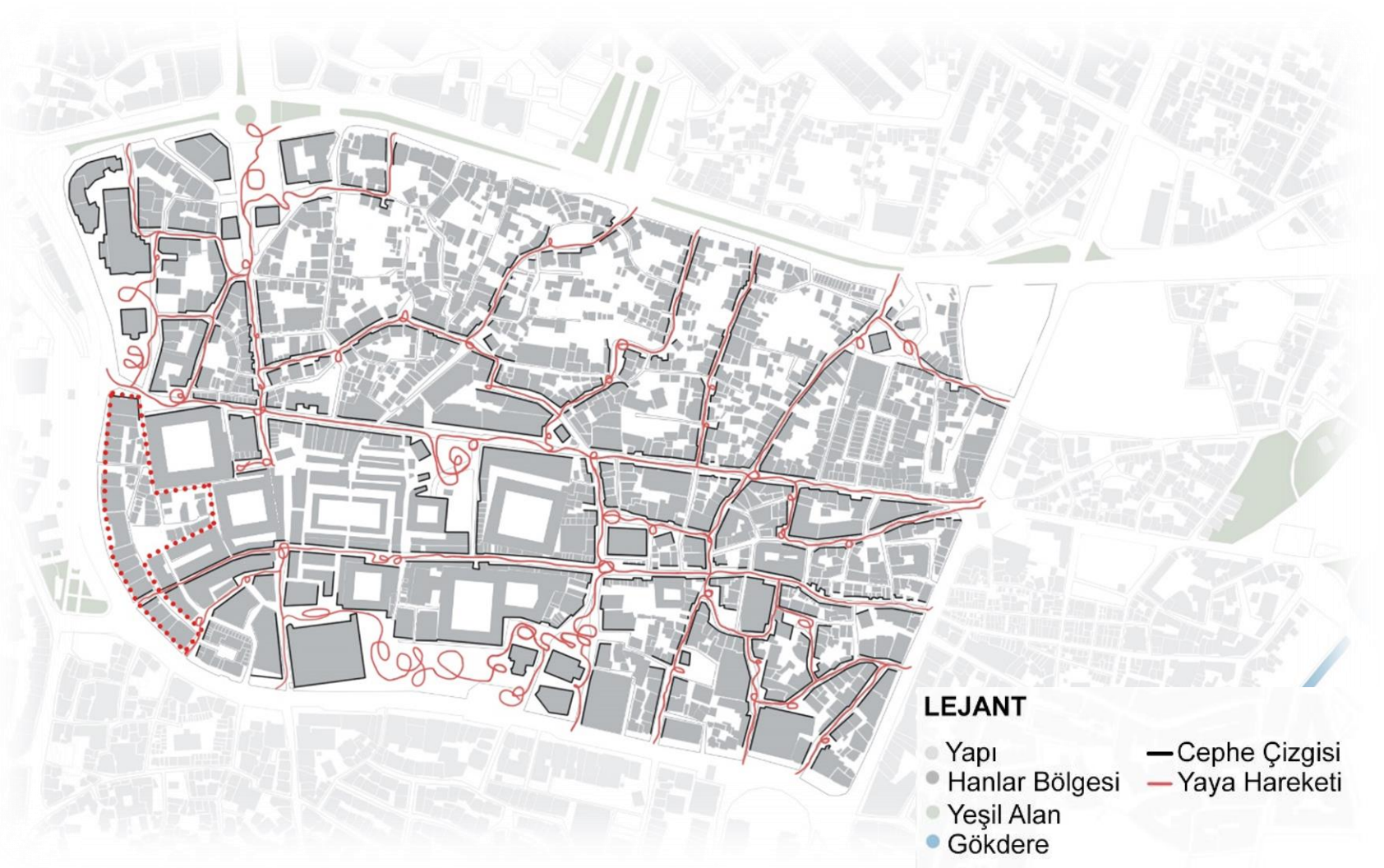
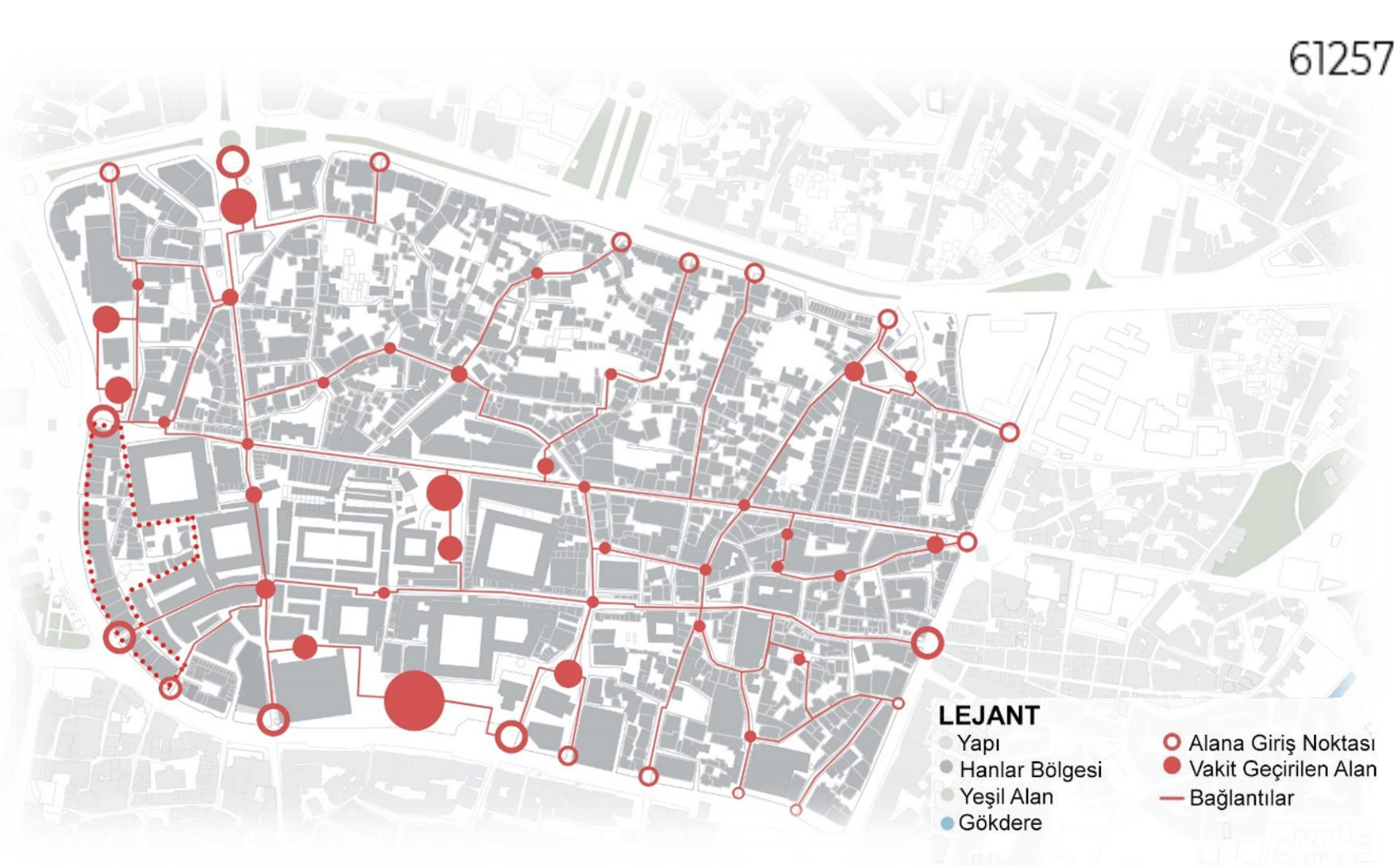

HAMAMLAR

Hanlar Bölgesi'ne giriş ana noktalarla sağlanırken Hanlar Bölgesi içerisinde geçirilen vakit, alan içerisinde bulunan yapıların cepheleri ve açık alanların sınırlarıyla ilişkili olarak şekillenmektedir. Alan içerisindeki yaya hareketinin anlaşılması alanın ihtiyaçlarına yönelik üretilecek olan kentsel mekanın ana karakterinin şekillenmesi bakımından oldukça önemlidir. Bütün dünyanın iklim kriziyle yüzleştiği son yıllarda, üretilen mekanların yaya erişilebilirliği ve sürekliliği açısından güçlü olması gerekmektedir.

Hanlar Bölgesi'nde gerçekleşen yaya hareketi tarihi cephelerle birlikte tecrübe edilmektedir. Bu tecrübenin alana gelen yayalar tarafından oldukça güçlü bir bilişsel algı ve altyapı oluşturulmasına olanak tanıdığı görülüyor. Dört bir yanı tarihi yapı ve doğayla kaplı olan Hanlar Bölgesi'nde gerçekleşen yaya akışının Çarşıbaşı Bölgesi'ne gelindiğinde tercih edilen bir rota olmadığı anlaşıyor. İnsan Hanlar Bölgesi içerisinde gerçekleşen hareketinin çoğunluğunda bilişsel olarak memnuniyet duysa da, Çarşıbaşı Bölgesi'nin zaruri ihtiyaç olan otoparklara düzensiz bir şekilde hizmet etmesinden kaynaklı alan içerisinde yürürken bilinçsizce kendini tehdit altında hissediyor.

TRAFİK YÜKÜ VE AKIŞI

Şehrin kilit noktalarından birinde bulunan Hanlar Bölgesi çeşitli yükleri taşımak durumundadır. Gerek yüzyıllardır süregelen tarihi kimliği ile, gerekse günümüz koşullarını içine entegre ederek canlılığını devam ettiren bölgenin etrafında geliştirilecek ulaşım kararları, bölgenin karakterini koruyacak, yükünü azaltacak ve iklim kriziyle savaşma noktasında uzun vadede katkı sağlayabilecek düzeyde olmalıdır. Bölgenin çevresinde geliştirilecek ulaşım kararlarını bu kadar önemli kılan ise, şehrin ana arterlerinin Hanlar Bölgesi çevresinde oluşarak şehre dağılmasıdır.

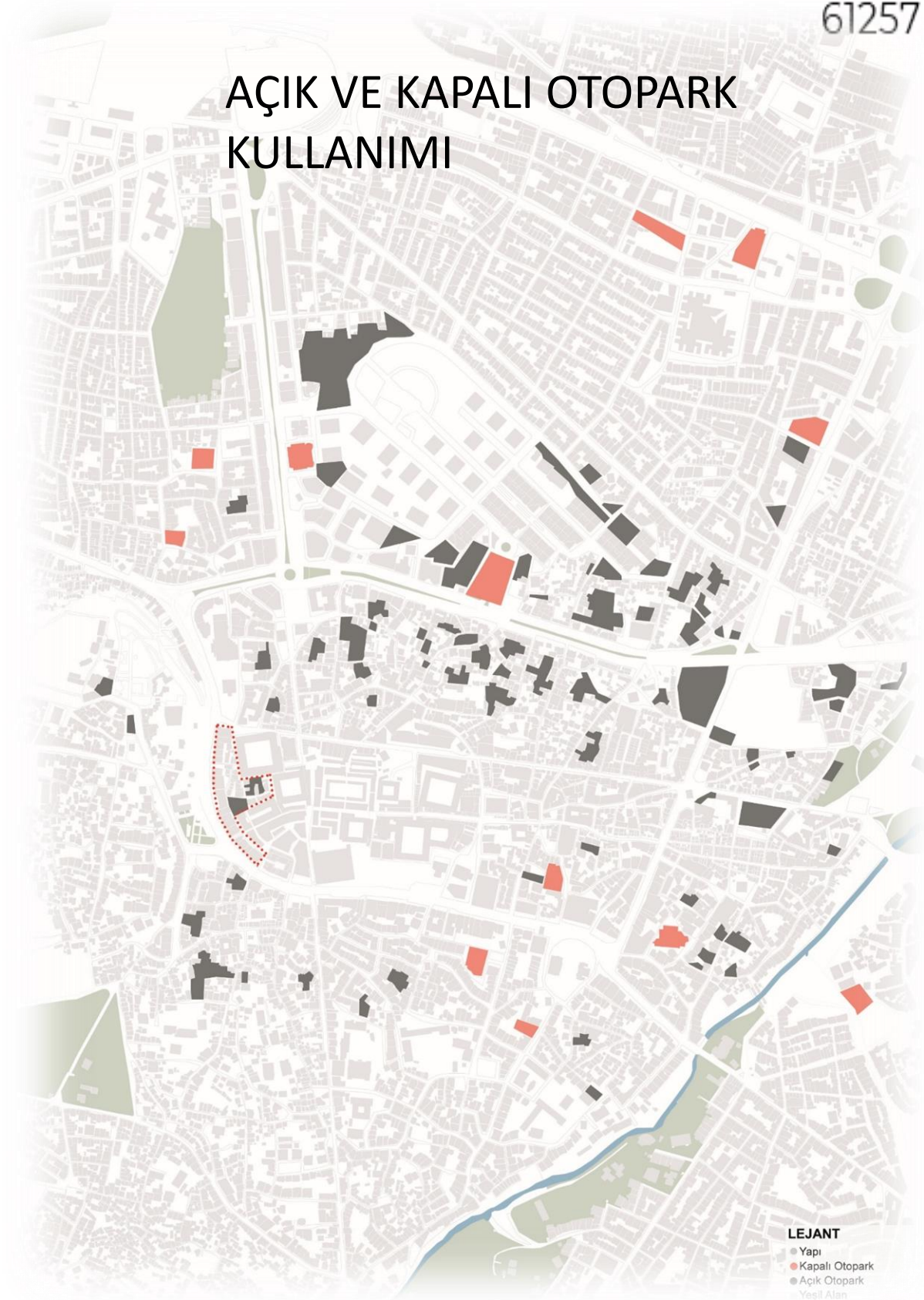
- Çatalfırın Viyadüğü Cemal Nadir Caddesi'nde huni etkisi yaratmaktadır. Haşim İşcan Caddesi'nden Ahmet Hamdi Tanpınar'a bağlanarak oradan direk Cemal Nadir Caddesi'ne u dönüşü yapılmasını sağlayan viyadük Cemal Nadir Caddesi üzerinde akan trafiğe ek bir yük olarak varlığını devam ettirmektedir.
- Caddelerin genişliklerinin birbirinden farklı olması ve trafik akış yönünün kimi caddelerde tek yönlü olup, kimi caddelerde çift yönlü olması trafik akışında ve özellikle düğüm noktalarda sıkışıklığa sebep olmaktadır.
- Tramvay hattının olduğu şeridin her fırsatta araç trafiğine müsait bir şerit gibi kullanılması; Altıparmak, Cemal Nadir, Atatürk ve İnönü Caddelerinde akan trafikte sıkışıklığa sebep olmaktadır.

TOPLU TAŞIMA AĞI

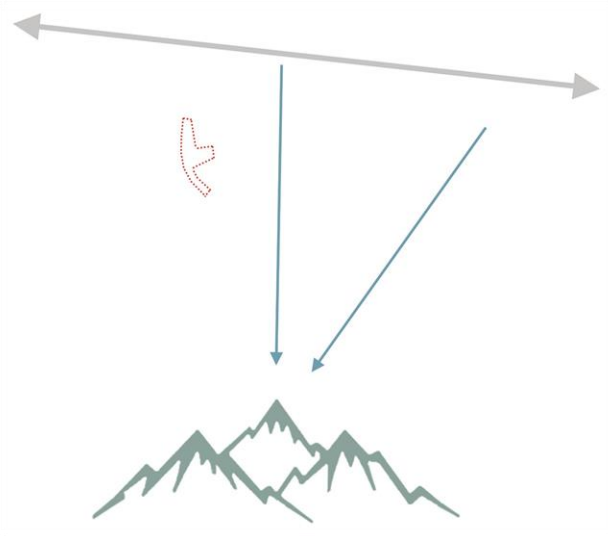
- Toplu ulaşım hatlarının birbiri ile yeterince entegre olmadığı gözlemlenmiştir. İklim krizi ile mücadelede toplu ulaşımın teşvik edilmesi gerekmektedir. Bursa'nın akıllı ve dirençli bir şehir olabilmesi adına yenilikçi, pratik ve teşvik edici çözümler üretilmelidir.
- Hanlar Bölgesi ve çevresi yapılan analizlere göre yaya ağırlıklı bir alan olmakla birlikte, yer yer kesintiye uğrayan ve gerekli kapasitenin altında kalan yaya yolları bulunmaktadır.

AÇIK VE KAPALI OTOPARK KULLANIMI

- Hanlar Bölgesi'nin içerisinde ve çevresinde bulunan her kentsel boşluğun otopark olarak değerlendirilmesi hem kentsel imaj kalitesini düşürmekte hem de yaya akışını zorlaştırmaktadır.
- Hanlar Bölgesi ve çevresinde yeterli otopark alanının olmaması, bu bölgede bulunan esnafların ve alana giriş yapan turist otobüslerinin otopark sıkıntısı çekmesine sebep olmaktadır.
- Hisar'dan sonra gelişen ilk kentsel alan olmasına rağmen Hanlar Bölgesi ve Hisar arasındaki yaya bağlantılarının zayıflığı oldukça göze çarpacak şekildedir. Oysa ki Hisar ve Hanlar Bölgesi Bursa'nın en önemli iki kilit noktasıdır ve ekolojik, stratejik, ekonomik, turistik ve sosyal bağlamda birbiri ile entegrasyonu gerekmektedir.

Uludağ'ın doğu batı aksında kesintisiz bir şekilde yükselmesi ve Bursa'nın hakim rüzgar yönlerinin kuzey ve kuzeydoğu yönünde esen rüzgarlar olması, kentsel alanda bazı eşikler oluşturmuştur. Uludağ'ın oluşturduğu eşik Bursa'nın doğu batı aksında gelişmesine yol açmıştır. Hakim rüzgar yönlerinin ise Uludağ'a dik bir şekilde esmesi kent içerisindeki hava sirkülasyonunun yeterince gerçekleşememesine yol açmaktadır. Bir tarafta zaman içerisinde doğu batı aksında büyüyen kent, bir tarafta artan sanayi faaliyetleri, zaten sirkülasyonu problemlili olan havanın kentten çıkamaması konusunda etkili olmaktadır ve bütün bunlar sonucunda kirli hava kentin üzerine çökmektedir ve ciddi bir hava kirliliği problemi yaşanmaktadır. Kentsel alan içerisinde bulunan aktif ve pasif yeşil alanlar hava kirliliğinin azaltılması konusunda büyük yol oynamaktadır. Birbirinden kopuk ve oldukça az sayıda olan yeşil alanların artırılması gerekmektedir.

Haşim İşcan Caddesi'nden Ahmet Hamdi Tanpınar Caddesi'ne bağlanan yolun devamı olarak Çatalfırın Viyadüğü, Cemal Nadir Caddesi'ne yatay düzlemde u dönüşü fırsatı tanımakta ve kestirme bir yol olarak alandaki varlığını devam ettirmektedir. İlerleyen yıllarda Altıparmak Caddesi'nden direk Cemal Nadir Caddesi'ne bağlanan bir dönüş alanının oluşturulması Çatalfırın Viyadüğü'nün bir çözümden ziyade problematik bir noktaya dönüşmesine sebep olmuştur. Viyadük aynı zamanda Altıparmak Caddesi'nden Cemal Nadir Caddesi'ne bağlanan rotayı izleyen tramvay hattı üzerinde de bir baskı oluşturmaktadır. Öte yandan, Altıparmak Caddesi'nden Ahmet Hamdi Tanpınar Caddesi'ne verilen dönüş ortaya bir kaos çıkmasına sebep olmaktadır.

Çatalfırın Viyadüğü'nün üzerinde baskı oluşturduğu bir diğer en önemli kent elemanı ise viyadüğün altında kalan ve tescilli bir tarihi eser olan Veled-i Saray Camii'dir. Viyadüğün caminin kubbesine oldukça yakın düzenlendiği yapılan bir diğer gözlem olarak karşımıza çıkmaktadır. Öten yandan caminin etrafında yaya akışına izin vermeyen ve bir kaostan ortaya çıkmasına sebep olan bir trafik akışının olması caminin işlevini yitirmesine ve tarihi karakterinin yıpranmasına sebep olmaktadır.

Bu sebeplerden ötürü, Çatalfırın Viyadüğü'nün kaldırılması öngörülmüştür. Çatalfırın Viyadüğü'nün kaldırılması Cemal Nadir Caddesi üzerindeki ekstra yükü azaltacak ve huni etkisinin ortadan kalkmasını sağlayarak dengeli bir trafik akışının oluşmasını sağlayacaktır.

Viyadüğün çevresinde yaya akışı ciddi bir kesintiye uğramaktadır. Aynı zamanda, Çatalfırın Viyadüğü'nün kaldırılması yaya akışının da daha sağlıklı ve güvenli bir şekilde gerçekleşmesi adına önem taşımaktadır.

Viyadük kaldırıldıktan sonra Ahmet Hamdi Tanpınar Caddesi'nden Cemal Nadir Caddesi'ne geçiş, normal düzeyde bulunan refüjle sağlanacaktır.

ÇATALFIRIN VİYADÜĞÜ MEVCUT TRAFİK AKIŞI

ÇATALFIRIN VİYADÜĞÜ MEVCUT YAYA AKIŞI

ÇATALFIRIN VİYADÜĞÜ ÖNERİ TRAFİK AKIŞI

ÇATALFIRIN VİYADÜĞÜ ÖNERİ YAYA AKIŞI

İNÖNÜ CADDESİ MEVCUT TRAFİK AKIŞI

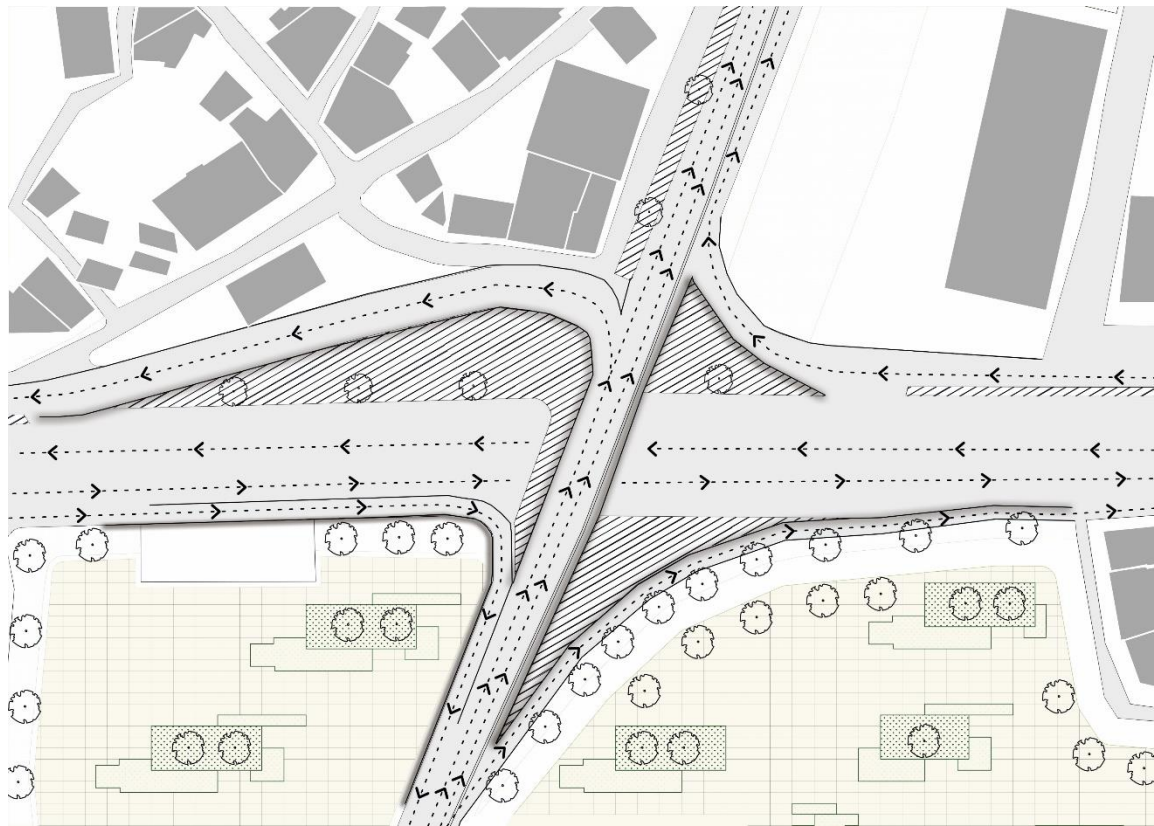
İNÖNÜ CADDESİ MEVCUT YAYA AKIŞI

Çatalfırın Viyadüğü'nün kaldırılmasıyla birlikte trafik akışında da düzenleme yapılma gerekliliği doğmaktadır. Bu düzenleme ise şu şekilde gerçekleştirilecektir:

- Cemal Nadir Caddesi ve Atatürk Caddesi'nde çift yön uygulamasına geçilecektir. Cemal Nadir Caddesi 1 şerit tramvay, 3 şerit geniş iken, 1 şerit tramvay, 2 şerit geniş, 1 şerit gidiş olarak; Atatürk Caddesi ise 1 şerit tramvay, 3 şerit geniş iken 1 şerit tramvay, 2 şerit geniş, 1 şerit gidiş olarak düzenlenecektir.
- İnönü Caddesi mevcutta 4'er metre kaldırım, 1 şerit tramvay, 3 şerit geniş iken; 5.5m her iki tarafta kaldırım, 1 şerit tramvay, 1 şerit geniş ve 1 şerit gidiş olmak üzere düzenlenecektir.

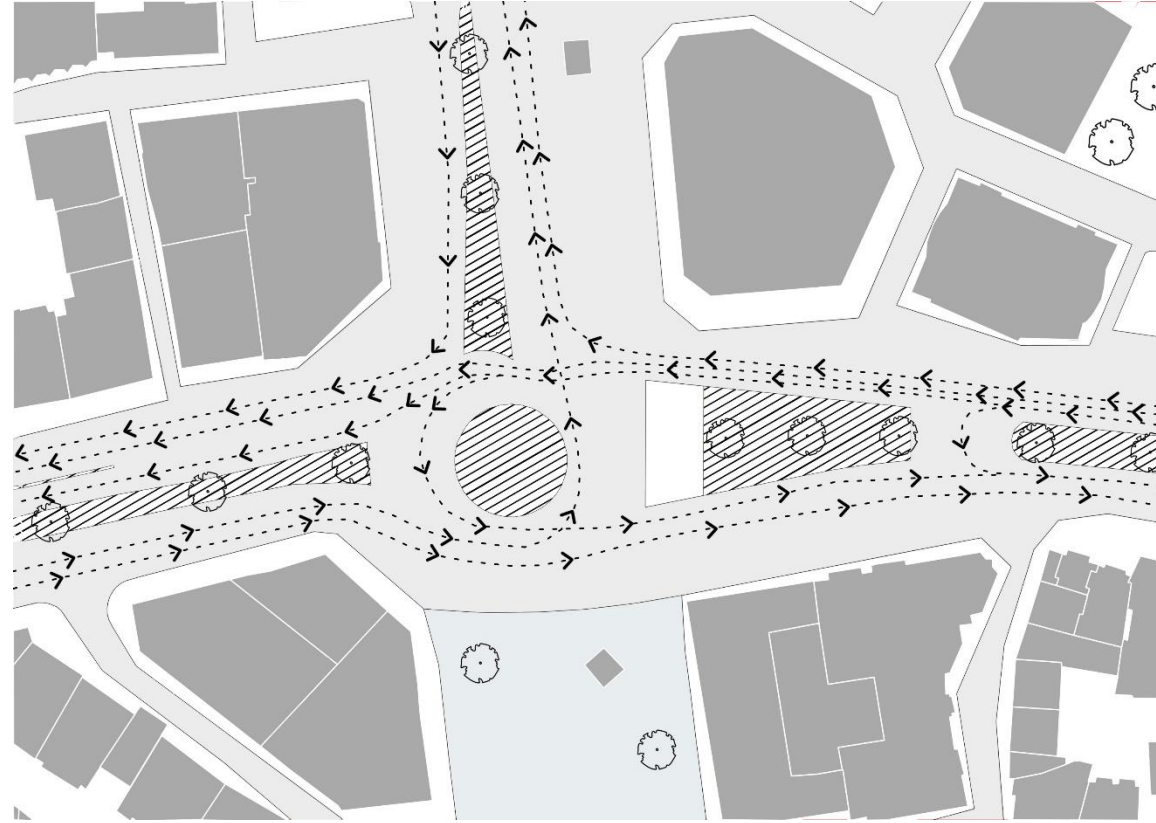
İNÖNÜ CADDESİ ÖNERİ TRAFİK AKIŞI

İNÖNÜ CADDESİ ÖNERİ YAYA AKIŞI

FOMARA KAVŞAĞI MEVCUT TRAFİK AKIŞI

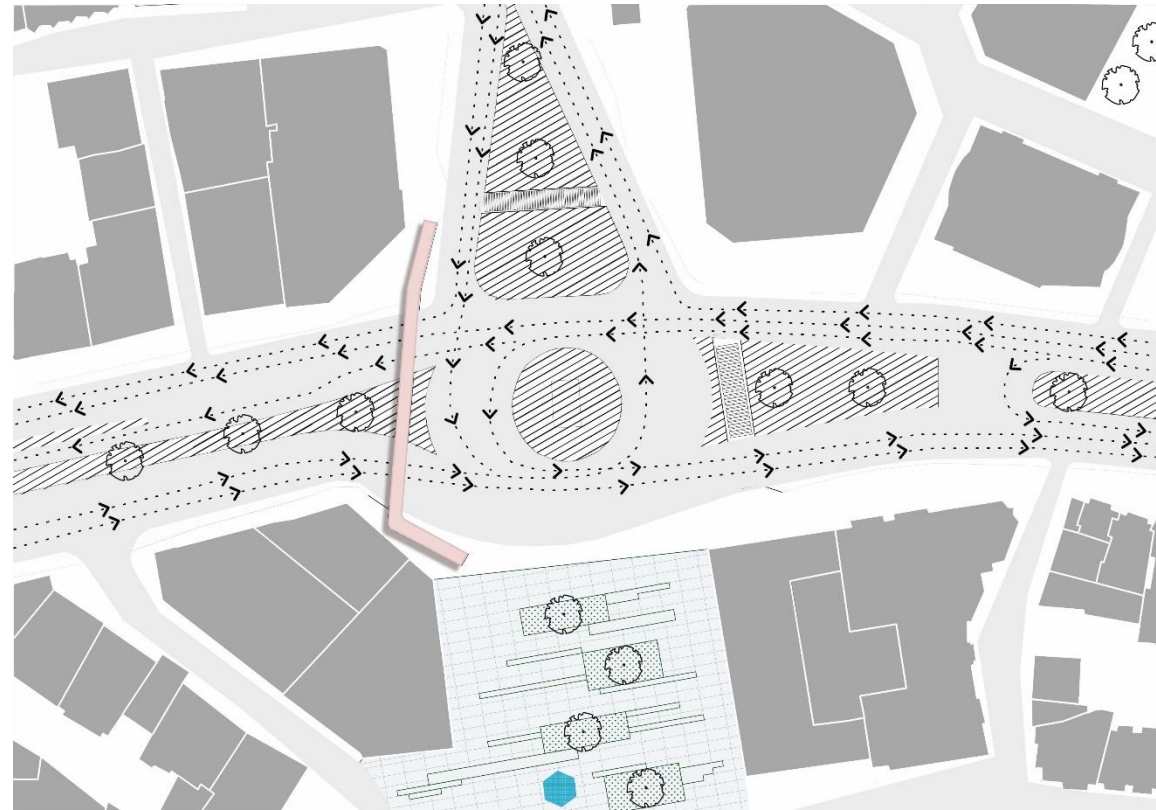

FOMARA KAVŞAĞI MEVCUT YAYA AKIŞI

Geniş yaya alanların ve meydanların oluşturulması, kamusal yaşamın sağlığı açısından önem taşımaktadır. Kamusal alanların artırılması, insanların yaşam kalitesini artırdığı gibi yaya hareketliliğini teşvik edeceği için aynı zamanda çevreye saygılı bir yaklaşım olacak ve iklim kriziyle savaşıma noktasında Bursa için temel taşlardan birisi haline gelecektir. Haşim İşcan Caddesi üzerinde bulunan Fomara meydanı oldukça geniş bir alanda düzenlenmiştir. Fakat caddenin çok geniş olması yaya erişimini kesintiye uğratmaktadır. Bu sebeple Fomara Meydanı'ndan Fevzi Çakmak Caddesi'ne geçişi kolaylaştıracak bir yaya köprüsü düzenlenmesine karar verilmiştir.

FOMARA KAVŞAĞI ÖNERİ TRAFİK AKIŞI

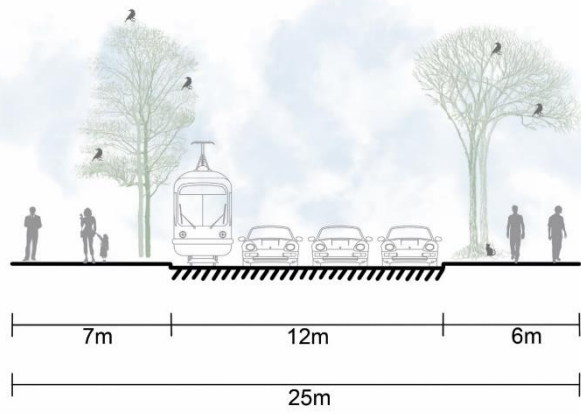

FOMARA KAVŞAĞI ÖNERİ YAYA AKIŞI

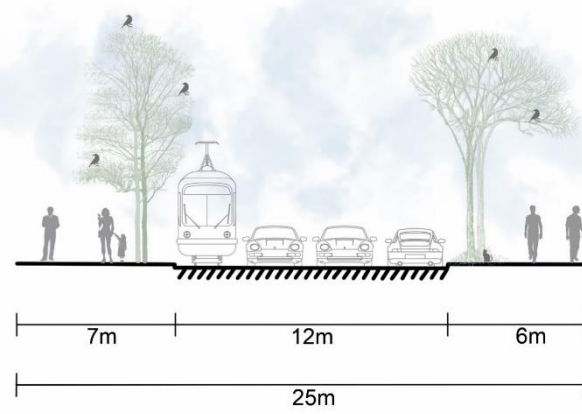

CEMAL NADİR CADDESİ

Mevcut Durum

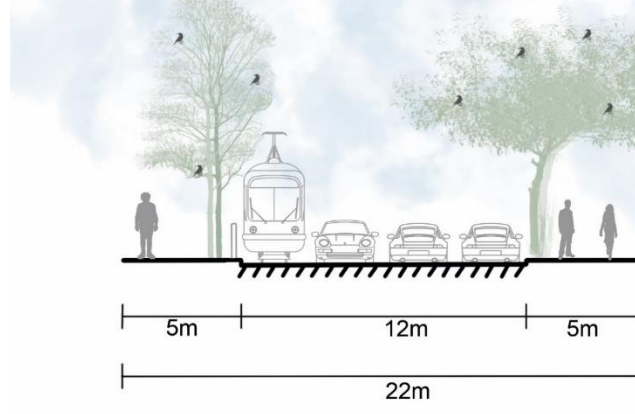

Öneri Durum

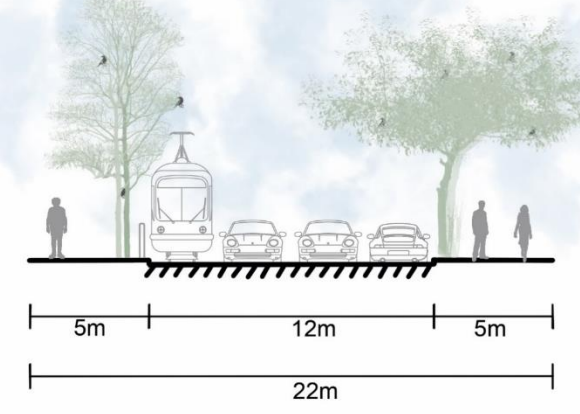

ALTIPARMAK CADDESİ

Mevcut Durum

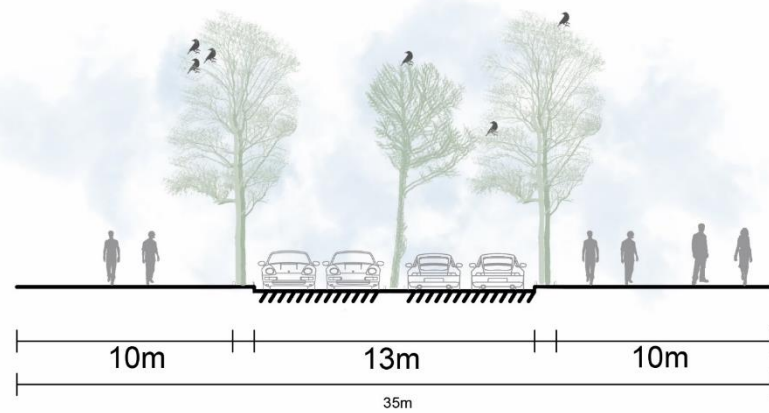

Öneri Durum

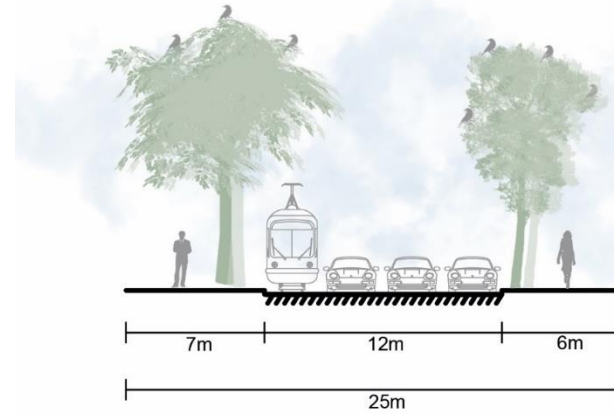
FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ

Mevcut/Öneri Durum

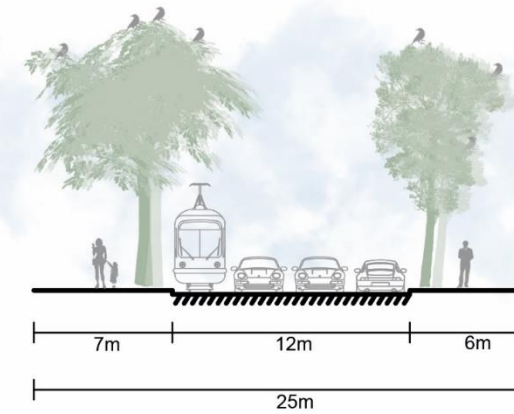
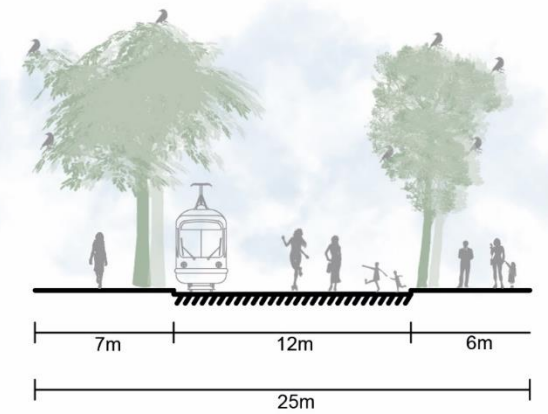

ATATÜRK CADDESİ

Mevcut Durum

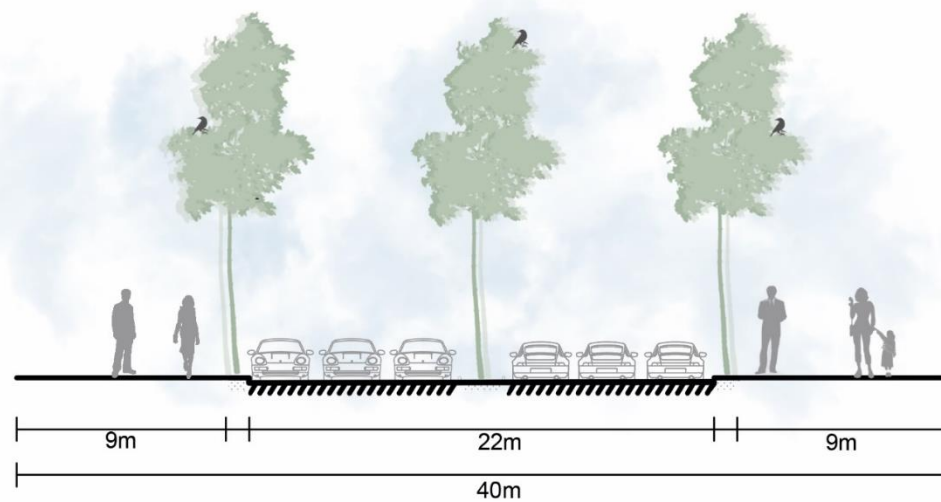

Öneri Durum

Hafta içi 21.00 dan sonra
Hafta sonu 10.00 – 00.00

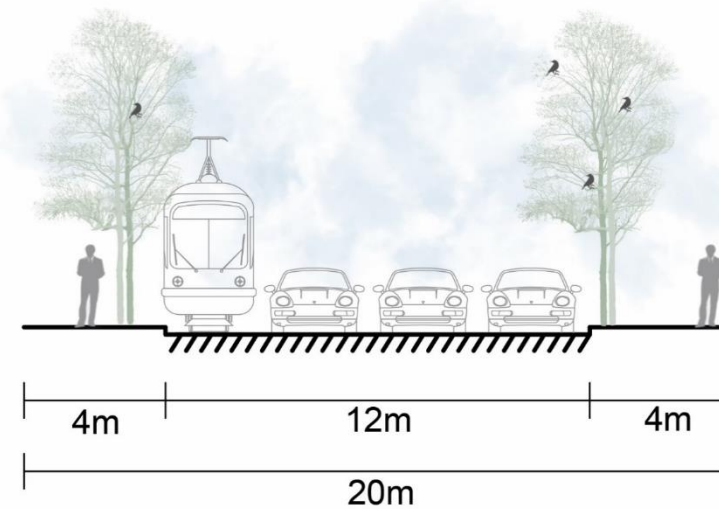
HAŞİM İŞCAN CADDESİ

Mevcut/Öneri Durum

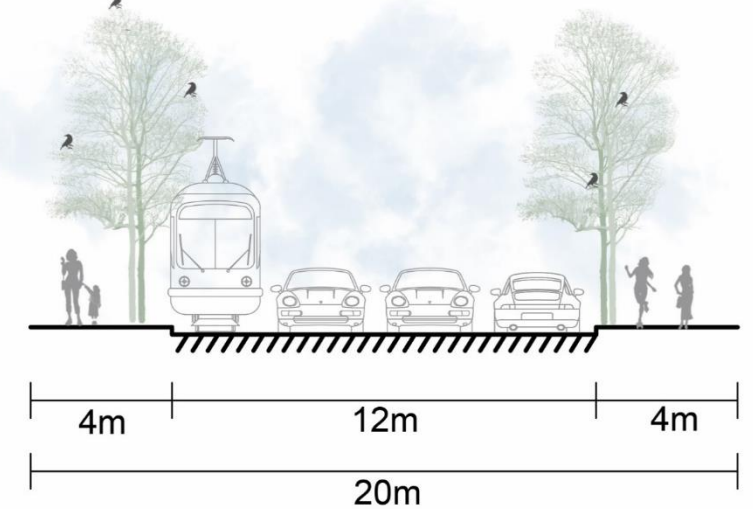

İNÖNÜ CADDESİ

Mevcut Durum

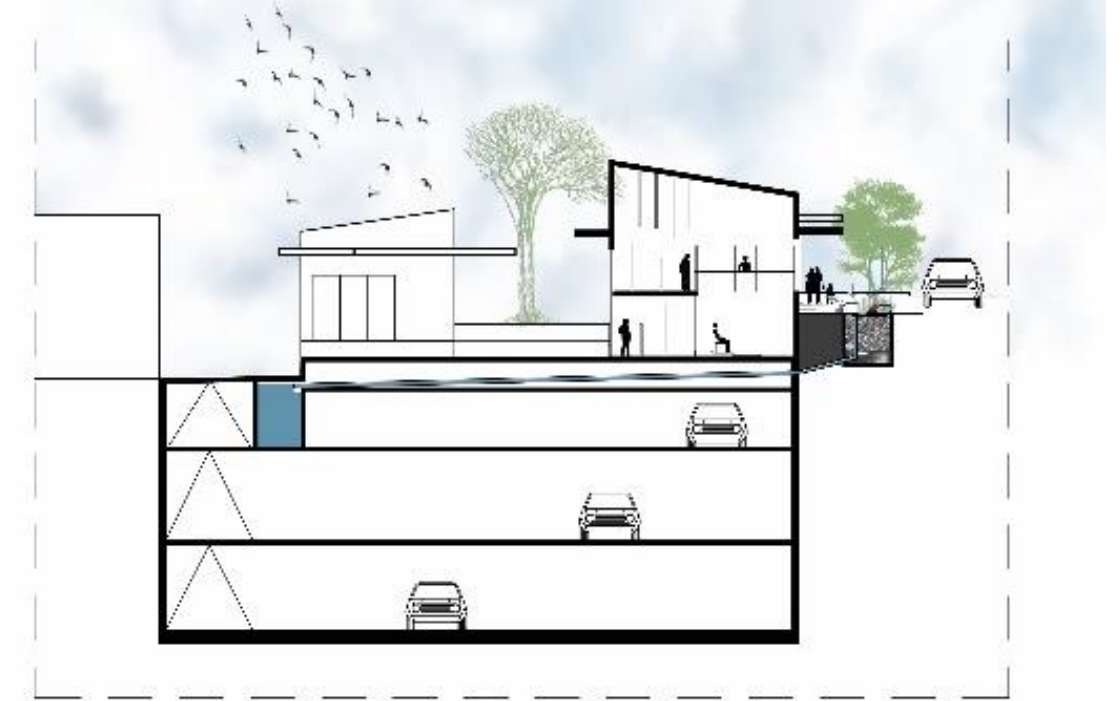
Öneri Durum

PİRİNÇ HAN DAN EKLEME BAKIŞ
1/200 KESİT

ÇAĞDAŞ SANAT GALERİSİ 1/200
KESİT

ODAK ALANA / MEYDANA BAKIŞ
1/200 KESİT

Biyofilik tasarım yaklaşımı ile ele alınan peyzaj karakterinde seçilen bitkilerin kentin sosyal ve fiziksel yaşam kalitesini artırması amaçlanırken, maksimum faydanın sağlanması hedeflenmiştir. Yağmur suyu toplama sistemlerine katkıda bulunan, hava temizleyici özellikleri olan, ve dört mevsim kentin görsel kalitesinin yüksek ve renkli kalmasını sağlayan sistem yaklaşımı ile belirlenen bitkiler Bursa'nın kent ve doğal karakterinin bir ortak bileşeni olarak kentsel omurganın güçlenmesine katkı sağlar.

Hanlar Bölgesi ve yakın çevresi içerisinde kuzey güney yönünde oluşturulan yeşil koridorların kentin solunum sistemi olması ve hava kirliliğinin azalmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Kuzey güney yönünde nefes alamayan kentin adeta soluk boruları olacak koridorlarda seçilen bitkilerin hava temizleyici özellikleri vardır.

Tilia cordata

Tilia platyphyllos

Fraxinus excelsior

Castanea sativa

Syringa vulgaris

Pinus nigra

EKLEMLENME VE DÜĞÜM

Bir Düğüm(ler) Noktası Olarak Merkez Bankası

Proje arazisi odak alanı içerisindeki bu alan, doğal eğim çizgilerinin her iki yatay yönde de en fazla sıklaştığı ve kot farkının aniden arttığı bir topoğrafik düğüm noktası olarak proje süresince çokça tartışılmıştır.

Söz konusu alanda yer alan ve yarışma sürecinde statik sebeplerle yıkılmış olan tescilli Merkez Bankası Binası'nın da bu noktada olması ve yapının süren rekonstrüksiyon tartışmaları bu araziye aynı zamanda anlamsal bir düğüm noktası olarak da karşımıza çıkarmaktadır.

İnşa edildiği dönemin Brütalist Mimari Unsurları'nı taşıması sebebiyle değer kazanmış olan yapının hakettiği saygı; 2020'de günümüzün yapım teknikleriyle yeniden yapılmasından ziyade, her gün önünden binlerce kentlinin akıp geçtiği ancak çoğu zaman farketmediği bu yapının bize 53 yıl boyunca anlattığı hikayeyi anlamak, sorgulamak ve en önemlisi hatırlamaktır.

Proje alanının ve büyük ölçekte Bursa'nın kentsel ihtiyaçları, Merkez Bankası binasının bölgenin algısındaki stratejik önemi de göz önüne alınarak incelendiğinde, bu alanın kentin genelindeki üretkenliğe önemli katkıları olabileceği fark edilmiştir. Ancak Banka binası fonksiyonuna uygun şekilde tasarlanmış olup, şu anki mekansal ihtiyaçlara cevap veremeyecektir. Binanın sadece cephesinin aslına uygun olarak üretilip işlevinin değiştirilmesi hem binanın mirasına ters düşecek hem de kentlinin ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalacaktır.

Böyle bir karar Rem Koolhaas'ın mimari lobotomi olarak açıkladığı; binanın bağlamından fiziksel, teorik ve sembolik olarak ayrışmasıyla sonuçlanabilecek ve binanın kabuk ve program olarak ikiye ayrılıp hatırasının ve değerinin uygun bir şekilde korunamamasına sebep olacaktır.

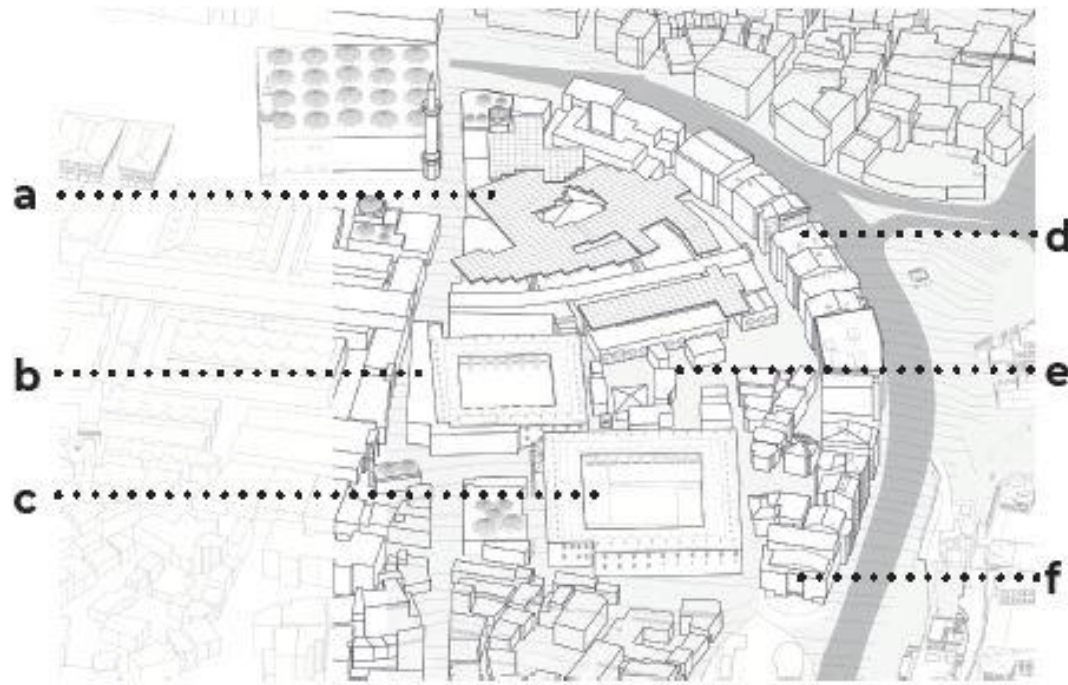
Böylece Bursa'nın geçmişi, bugünü ve geleceğinin düğümlendiği, merkez bankası anısının hatırlatılacağı nokta, kentin kopuk durumdaki hisar ve hanlar bölgesi'ni birleştirerek kentsel omurgaya bağlayan eklemenin de düğümüdür artık.

Bu amaca hizmet edecek şekilde, anlamsal ve fiziksel bir düğüm olarak çözülmeyi bekleyen merkez bankası arazisi, tam olarak düğümün kendisi olarak ele alınmıştır.

Kentsel omurgaya bağlanacak olan söz konusu eklemenin düğüm noktası, yalnızca kot farkını eklemi güçlendirmek ve hisara bağlamak için kullanmakla kalmayıp, Merkez bankası mimarı Şevki VANLI adına dikilen ağaç ile anlamsal olarak hafızalara kazanılması amaçlanmıştır.

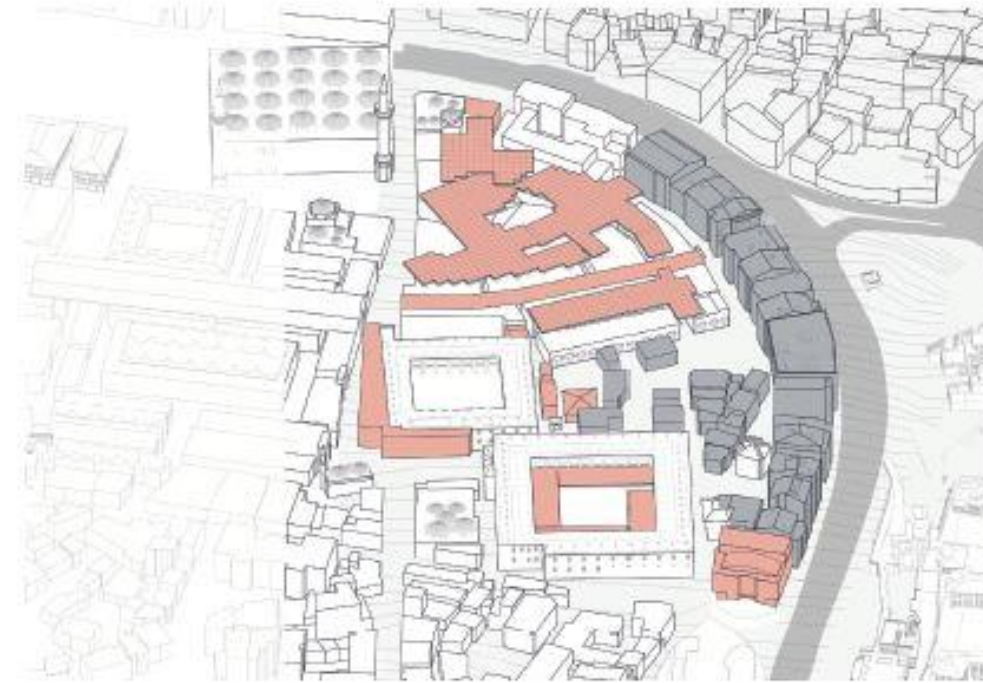
Köprü, işlevsel olarak bağlantı sağlarken Hisar ve Hanların aynı düzlemde görülmesini sağlayan seyir terası rolünü üstlenir. Görsel algı ile önceden tamamen kopuk olan iki alan arasında organik bir bağ oluşur.

ODAK NOKTASI PROBLEM TESPİTLERİ

- a - Sokak Çarşı Kültürünü zayıflatan ve sera etkisini arttırarak doğal mikroklimayı bozan üst örtü eklentileri
- b- Kentsel Omurganın tıkanmasına sebep olan rekonstrüktif ekler
- c - Han Avlularında kentsel dokuya zarar veren eklentiler
- d- Çarşıbaşı ve Hisar Bölgesi arasında negatif sınır işlevi gören duvar etkisi yapı sırası
- e- Parçalanmış ve bütünlüğünü yitirmiş kentsel doku
- f- Cumhuriyet Caddesi aksının hisar yönünde önünü tıkayan ve Piriç Han'ın görsel algısını zayıflatan alışveriş ya

MEVCUTTA YIKILMIŞ OLAN YAPILAR VE KALDIRILMASI ÖNERİLEN YAPILAR

- Kaldırılması Önerilen Ekler ve Yapılar
- Halihazırda Yıılmakta Olan Yapılar

Mevcut durumda yıkılmış olan yapı dizisinin oluşturduğu duvar etkisi ortadan kalkmakla birlikte, ortaya çıkacak alanda kayıp mekan etkisi oluşma riski bulunmaktadır. Sınırların tamamen kaldırılması yerine pozitif ve geçirgen sınırların tanımlanması gereklidir.

Yapıldığı dönemin özgün mimari nitelikleriyle önem kazanmış olan Merkez Bankası binasının farklı bir işlevle yüklenmek üzere yeniden inşası yerine, bulunduğu konumun önemine atfen bir düğüm noktası olarak Çarşıbaşı Bölgesi'nin geleceği ve güncel sorunlarına çözüm olacak kentsel bir eklem önerilmiştir. Eklem çevresindeki yeni yapılarda çağdaş sanat galerisi önerilerek Merkez Bankası'nın anlayışı örnek alınarak mirası yaşatılmıştır.

DÜĞÜM NOKTALARI

Bu bağlamda önerilen tasarım bölgenin tarihi yapılarını, sokak dokusunu ve topoğrafyasını göz önünde bulundurarak odak alanları belirlenmiştir. Farklı ölçeklerde ve ziyaretçi gruplarına yönelik kurgulanan bu odak alanları sürekli yaya ve yeşil akslarla birbirine bağlanmıştır.

ODAK ALAN 1:FERAHLAMA YEŞİL ALAN VE REKREASYON ALANI

ODAK ALAN 2:FİBROZ DOKU

ODAK ALAN 3: BİRLEŞME EKONOMİ VE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM ALANI

Pirinç Han , İpek Han ve Bakırcılar Çarşısı arasında kalan alanda oluşturulan meydan ve bu meydanın devamlılığı niteliğinde olup Tophane'yi ve Hanlar Bölgesini birbirine bağlayan köprü ve köprü altında oluşturulan kent çayırı kentin eklem noktası olarak değerlendirilmiştir.

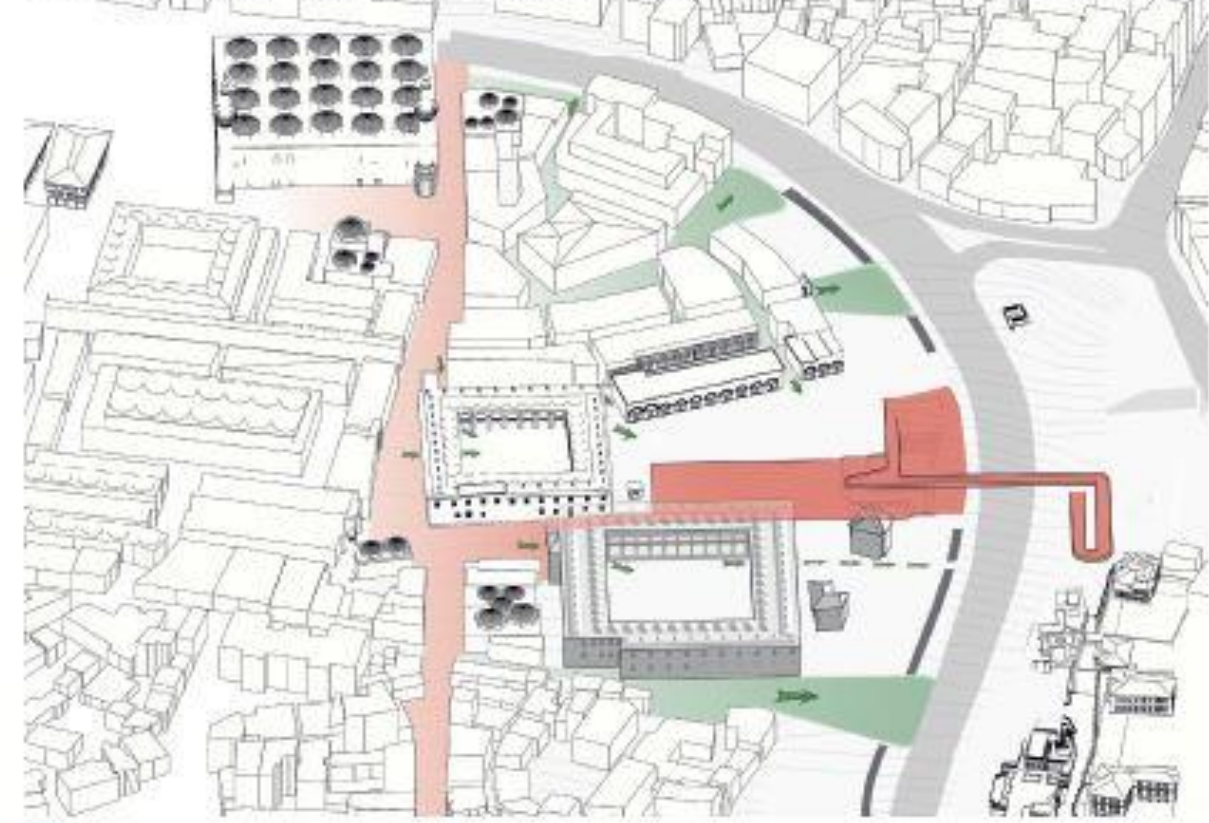
Bölgenin hem kendi içinde hem de kentsel ölçekte sürdürülebilir ilişkiler kurabilmesine bağlıdır. Bu ilişkiler fiziksel olduğu kadar organizasyonel ve fiziksel olmayan kararları da içermektedir. Bölgede ekonomik, sosyal ve tarihsel sürdürülebilirlik iç içe geçmiş ilişkilerinden ötürü birbirinden ayrı düşünülemez. Bizim önerimiz progresif ve bütüncül bir şemayla bölgenin şehre bağlılığının sağlanmasıdır. Bu şekilde proje alanının Bursa'nın kentsel ilişkilerinde kilit bir rol oynaması sağlanabilir ve Hanlar Bölgesi tekrar kent hafızasında güncel bir konum kazanabilir.

KENTSEL OMURGANIN VE SOKAK ÇARŞILARIN AÇIĞA ÇIKARILMASI

Üst örtüler ve diğer tarihi dokuyu bozan niteliksiz eklentiler kaldırılarak, sokak çarşı dokusu ve kentsel omurga açığa çıkarılmış, Çarşıbaşı ve Hanlar Bölgesi eklemeleri güçlendirilecek şekilde yaya bağlantıları ve iç meydanlar oluşturulmuştur.

OMURGA-HİSAR BAĞLANTISINDA EKLEM

- Ana Düğüm Noktasında Eklemlenmenin Gerçekleşmesi
- Ara Düğüm Noktaları ve Hisar Manzarasına Açılma
- ➔ Hanlar Bölgesi'nin Batı Kapısı olan Çarşıbaşı'na ve Düğüm Noktalarına Geçişler
- Arayüz Oluşturacak Şekilde Kentsel Mekanı Tanımlayan Geçirgen Sınırların Oluşumu

ODAK ALAN 1

Bursa Tatları

Kahve Evi

Bursa Kitapları

Bursa Halk Ofisi-Yönetim

Yerel Üretim ve Satış

Müzik Okulu

ODAK ALAN 2

HanLAR Bölgesi Sanat Galerisi Sinevizyon Gösteri Alanı

Büfe

ODAK ALAN 3

Hanlar Bölgesi Sanat Galerisi

Ticari Birim

Restoran

Kafeterya

Kütüphane

Etkinlik Alanları:

- Ramazan etkinlikleri
- Karagöz gölge ve kukla oyunları
- Karagöz halk dansları
- Tiyatro
- Sinema
- Moda

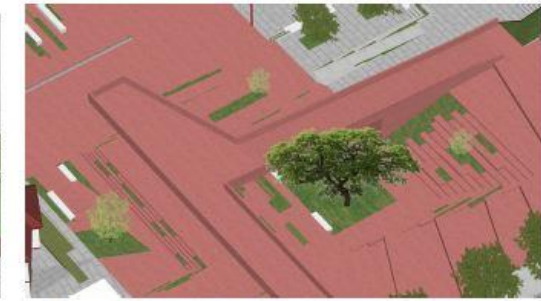
Çağdaş Sanat Galerisi Kamu Sineması - Yeşil Teras

Süs Havuzu ve Oturma Alanları

Kent Çayırı ve Oturma Alanları

Ana Düğüm Noktasında Eklemlenme - Tarihi Dokuya Doğru Bakı Noktası Oluşumu - Şevki Vanlı Çınarı

Yerel Mimari Yapılar ve Projede Önerilen Geçirgen Sınır İşlevindeki Yeni Yapıların karşılaştığı kentsel arayüz mekanı - Durgun Süs Havuzu ve Saçak Altı Oturmalar

Eklemlenme Altında Ticari Servis Birimleri, Kent Çayırı ve Oturma-Dinlenme Alanları

Su ögesi - Çim oturma alanları - Piriç Han Ölçeği ile yeni geçirgen sınır ölçeği arasında geçiş sağlayan yerel mimari yapı

Tarihi Çınar, Piriç Han Girişi ve Yerel Mimarinin karşılaştığı Noktasında süs havuzu, çim oturma - meydanlık oluşumu

PEYZAJ TASARIM STRATEJİLERİ

Rüzgar Koridoru “Ekolojik Eklem

Çok önemli bir ekosisteme sahip olan Uludağ’ın bitki zonları bulunmaktadır. Bursa kenti, bu zonlardan Lauretum zonunda, hemen Uludağ eteklerinde yer almaktadır. Konumu nedeniyle çanak içinde kalan kentte hava kirliliği görülmektedir. Yarışma alanından da geçen yeşil kuşak ile hem rüzgâr koridoru oluşturulmuş hem de Bursa tekrar “Yeşil Bursa” kimliğine kavuşmuş olacaktır. Yeşil kuşakta Bursa’nın yerleştiği “Lauretum zonu” bitkileri kullanılarak bitkilerin adaptasyonu kolaylıkla sağlanarak ekonomik ve ekolojik fayda sağlanmış olacaktır. Bu ekolojik örüntü ile kent Uludağ ile organik bir bağ kurmuş olacaktır.

YEŞİL KENT KORİDORLARI

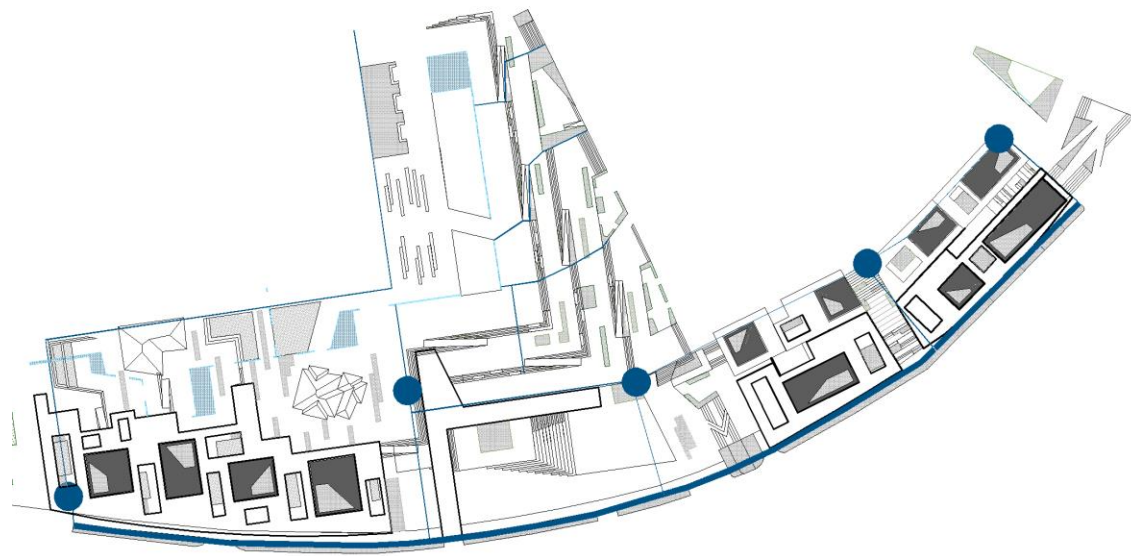
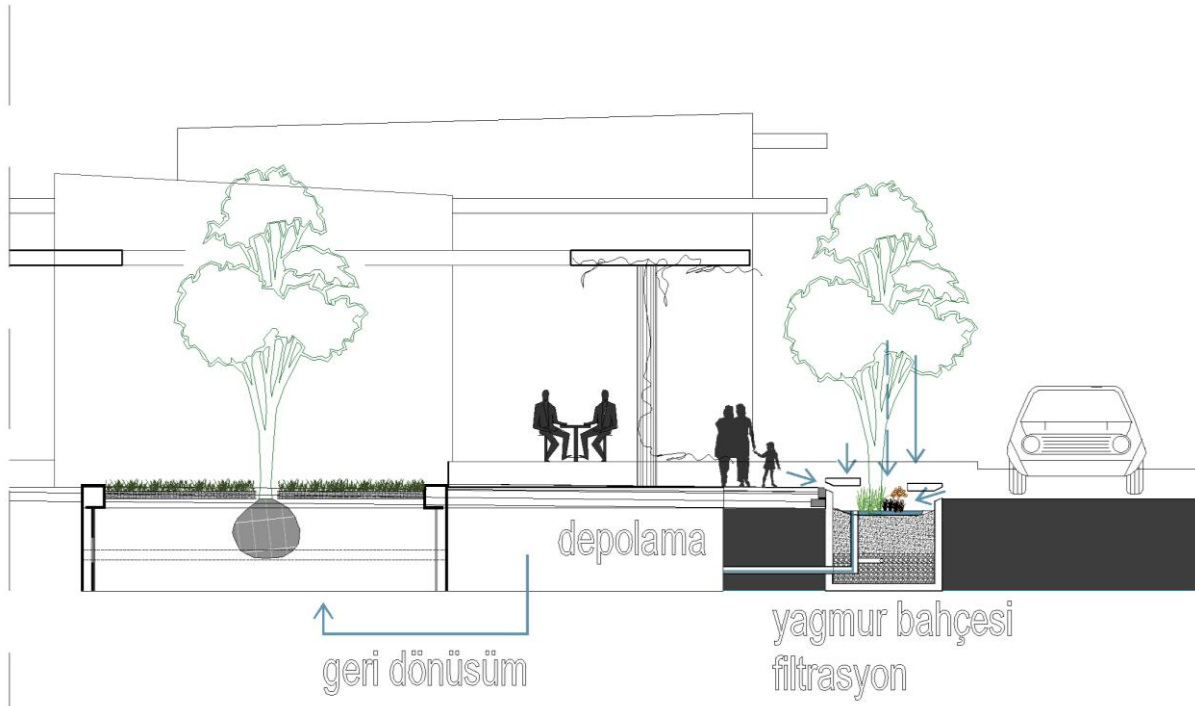

- Düğüm Noktalarında Yeşil Aks Kesişimleri
- Kentsel Kamusal Yeşil Alanlar
- Yeşil Koridorlar

Kentin tüm ana akslarının, önemli tampon bölgeler arasında yeşil koridorlara dönüşecek şekilde güçlendirilmesi ve yeniden Yeşil Bursa elde edilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu yeşil akslardan biri, Çarşıbaşı Bölgesi’ne ve oradan da Orhangazi Meydanı’na bağlanan Kent Omurgası’dır. Yaya bağlantıları ile Merinos Parkı’ndan Maksem Parkı’na kadar ulaşan bir yeşil koridor önerilmiştir. Uludağ paralelinde ise doğuda Kamberler Parkı’nda başlayıp Çarşıbaşı’ndan batıda Tophane yamaçlarındaki yeşil dokuya bağlanan ekolojik bir koridor olarak Cumhuriyet caddesi aksı önerilmiştir.

YEŞİL DOKU İLE EKLEMLENME

YAĞMUR SUYUNUN YENİDEN KULLANIMI

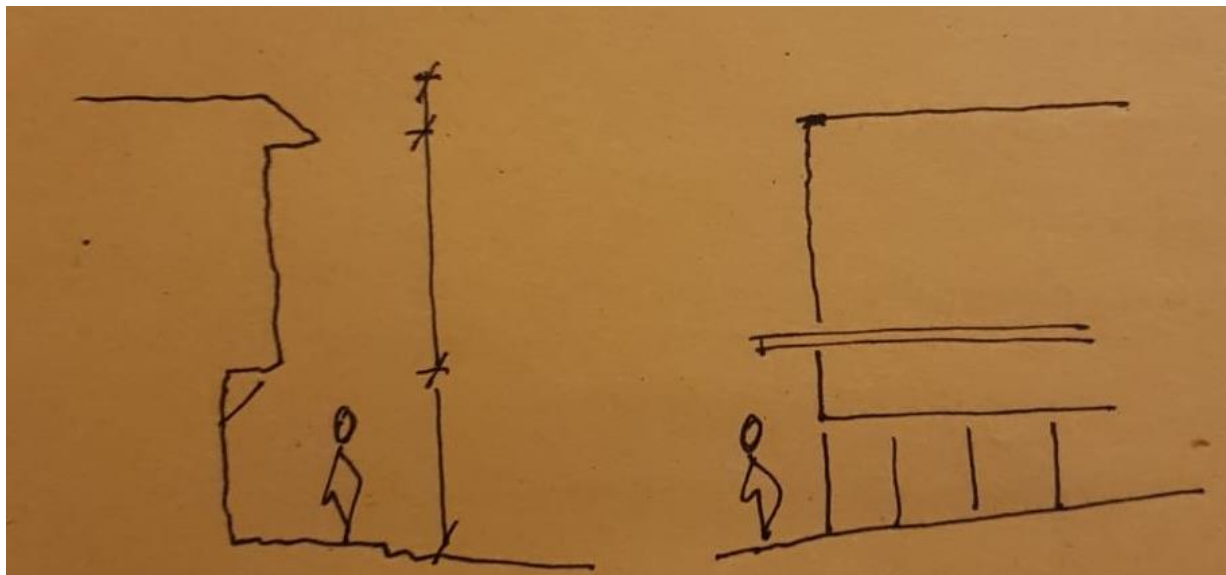
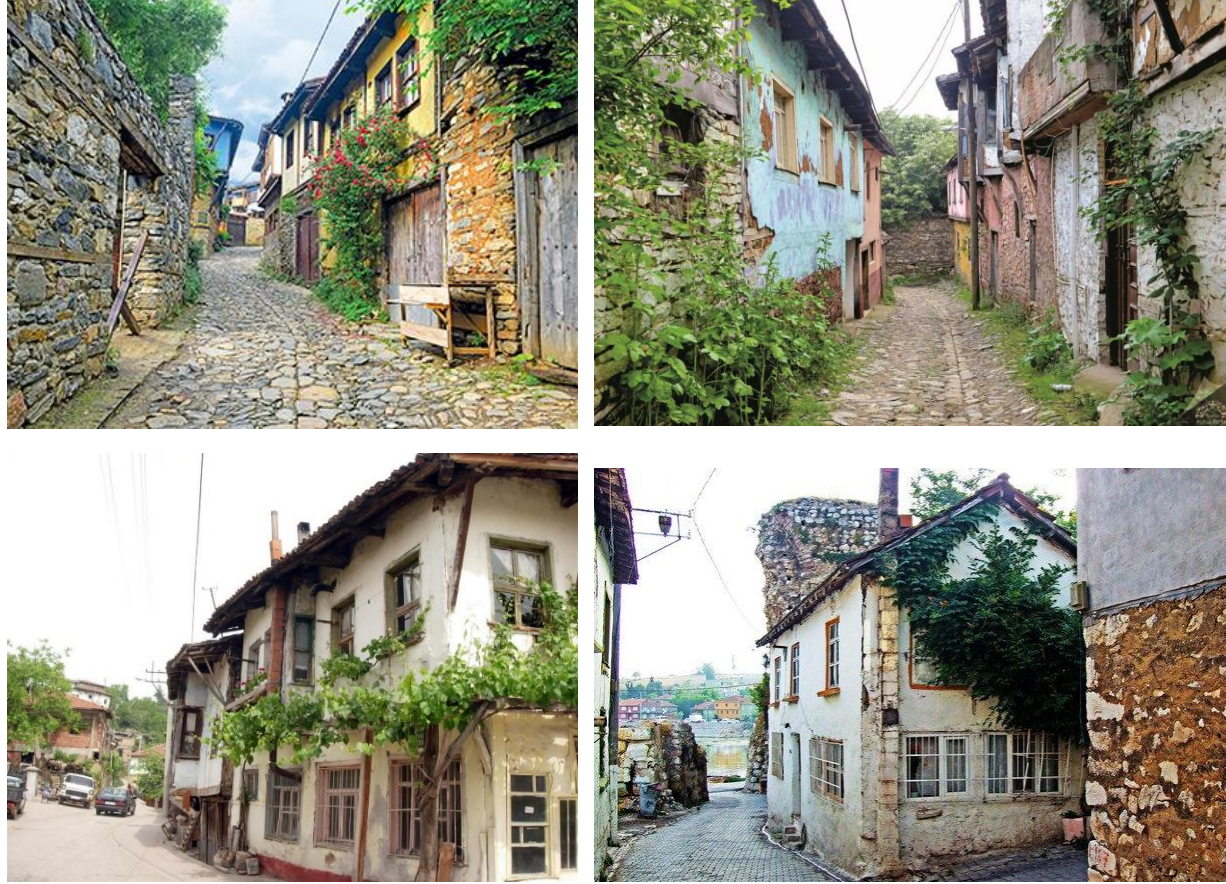
Yağmur sularının tutulması ve depolanması esasına dayanan su toplama teknikleri, toprak erozyonu ve sedimantasyonu azaltma, toprakta suyun depolanması ve toprak üretkenliğinin artırılması aracı olarak uzun zamandır kullanılmaktadır. Çalışma alanı yeşil alan ile sınırlandırılmıştır. Toporafyanın eğimi kullanılarak yeşil alanda oluşturulan yağmur bahçeleri aracılığı ile otopark katlarında oluşturulan depolara toplanmıştır. Toplanan su geri dönüştürülerek peyzaj tasarım elemanı olarak kullanılmıştır.

BAKIRCILAR ÇARŞISI CEPHE ÖNERİSİ

Bakırcılar çarşısı eklem noktasına ticari aks olarak önemli bir sınırlayıcı alandır. Bu nedenler meydan ile ilişkileri incelenmiş, meydan yaya ilişkisi değerlendirilerek günün uygun koşullarına göre açık-yarı kapalı alanlar oluşturması için cephelerinde katlananabilir-ayarlanabilir kepenk tasarımı yapılmıştır. Bu tasarım ile katlanabilir kepekler farklı mevsim ve koşullara göre konumlandırılarak farklı zamanlara göre işlev sağlaması amaçlanmıştır.

YAPI TİPOLOJİ DEĞERLENDİRİLMESİ

YEREL MİMARİ ÖLÇEK

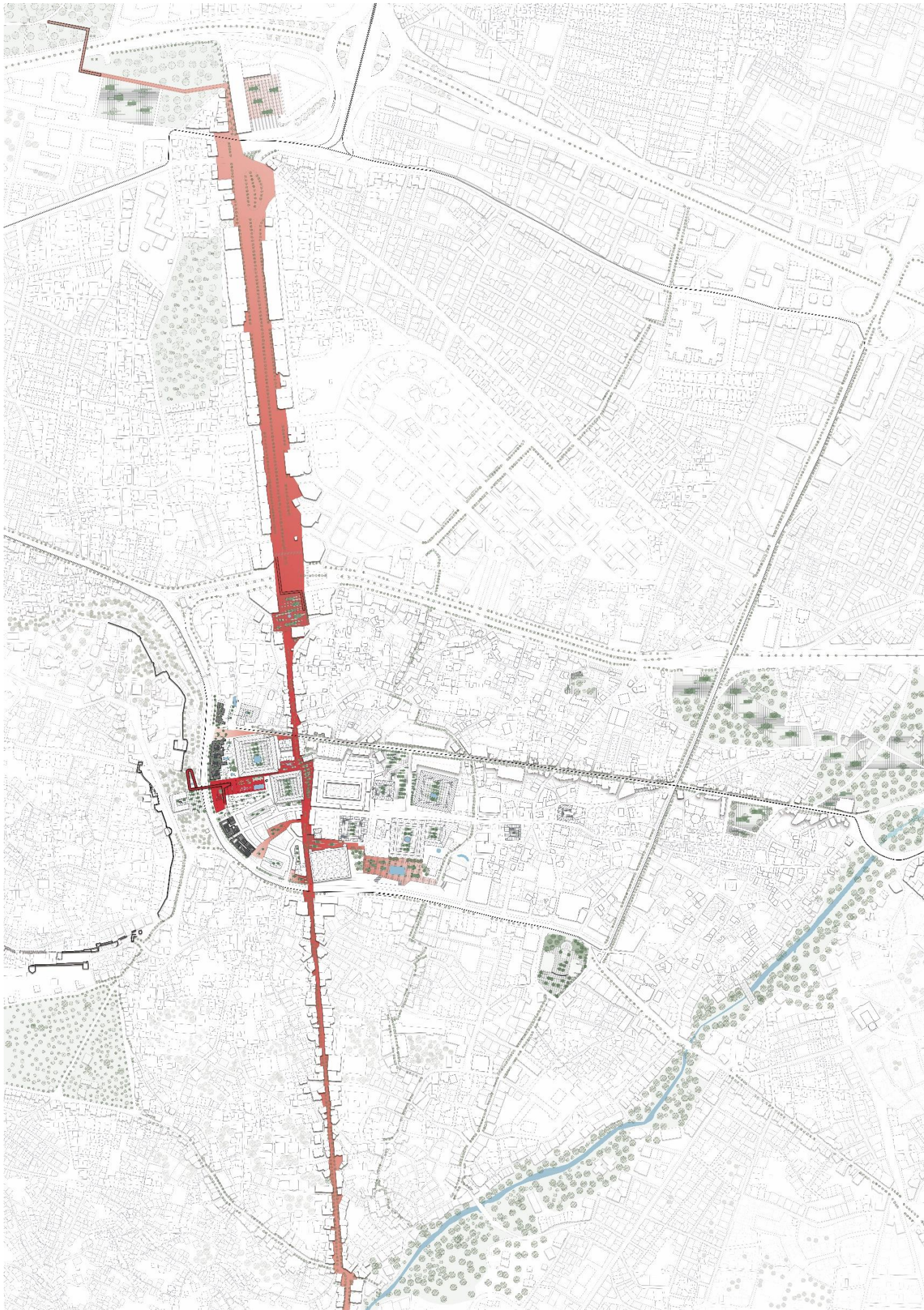
EKLEM YAPILARI

HAN DUVARLARININ 3D PROJEKSİYON GÖSTERİLERİ İLE HAYAT BULMASI

Çalışma alanında yer alan pirinç han taş duvarları meydan ile ilişkisi değerlendirilerek 3d gösteri alanı olarak kullanılmıştır. Meydan ile etkileşimi güçlendirmek kentsel tasarımın bir parçası olması için işlevlendirilerek tasarımın bir parçası olarak bu işlev uygun görülmüştür.

VAZİYET PLANI 1/2000

